

Stroški postopka - Slovaška

Questa pagina fornisce informazioni sulle spese dei procedimenti giudiziari in Slovacchia.

Zakonodajni okvir, ki ureja stroške postopka

Člen 1(2) Zakona št. 586/2003 o pravnih poklicih in spremembi Zakona št. 455/1991 o reguliranih poklicih, kakor je bil spremenjen, določa:

„Izvajanje pravnega poklica pomeni zastopanje strank pred sodišči, organi državne uprave in drugimi pravnimi subjekti, obrambo posameznikov v kazenskih postopkih, pravno svetovanje, pripravo listin o pravnih dejanjih, pripravo pravnih analiz, upravljanje s premoženjem strank in ostale oblike pravnega svetovanja in pomoči, če se izvaja neprekinjeno in proti plačilu (v nadaljnjem besedilu: pravne storitve).“

Odvetniki

Odvetniške nagrade ureja izvedbeni odlok Ministrstva za pravosodje Slovaške republike (št. 655/2004 o odvetniških nagradah in plačilu za pravne storitve) – angleška različica je na voljo na spletišču [Slovaške odvetniške zbornice](#).

Znesek odvetniške nagrade morata sporazumno določiti odvetnik in njegova stranka (pogodbena nagrada). Velika večina vseh odvetniških nagrad je pogodbeno dogovorjena, razen če zakon določa uporabo odvetniške tarife. Če se odvetnik in njegova stranka ne moreta dogovoriti o odvetniški nagradi, se za določitev zneska uporabijo zadevne določbe odvetniške tarife (iz izvedbenega odloka o odvetniških nagradah). Odvetniška nagrada se v skladu z odvetniško tarifo določi tako, da se osnovni znesek tarife pomnoži s številom pravnih dejanj ali pravnih storitev, ki jih je opravil odvetnik.

Sodni izvršitelji

V Slovaški republiki ni sodnih izterjevalcev. Izvršilne naloge namreč opravljajo sodni izvršitelji na podlagi Zakona št. 233/1995 o sodnih uradnikih in zaplombi premoženja („Zakon o izvršilnem postopku“).

Fiksni stroški

Fiksni stroški v civilnih postopkih

Fiksni stroški strank v civilnih postopkih

Vse vrste sodnih taks so določene v področnih predpisih in se določajo na različne načine:

Sodne takse ureja Zakon št. 71/1992 o sodnih taksah in potrilih iz kazenske evidence, kakor je bil spremenjen („Zakon o sodnih taksah“). Sodne takse so določene z zneskom ali v odstotku zneska oziroma z zneskom in v odstotku zneska (odvisno od vrste zahtevka).

Nagrade sodnim izvršiteljem ureja Zakon št. 233/1995 o sodnih uradnikih in zaplembi premoženja. Znesek nagrade se določi po tarifi (kot določen znesek ali odstotek zneska – odvisno od predmeta izvršbe) ali s pogodbo.

Odvetniške nagrade ureja Izvedbeni odlok št. 655/2004 o odvetniških nagradah in plačilu za pravne storitve. Znesek nagrade se določi po tarifi (fiksna tarifa za vsako opravljeno pravno storitev, odvisno od vrednosti ali predmeta zahtevka) ali s pogodbo.

Nagrade izvedencem ureja Izvedbeni odlok št. 491/2004 o nagradi in plačilu stroškov in časa izvedencem, tolmačem in prevajalcem. Znesek nagrade se določi po tarifi (kot določen znesek za vsako storitev, urna postavka ali odstotek zneska – odvisno od predmeta storitev izvedenca) ali s pogodbo.

Nadomestilo stroškov prič ureja Zakon št. 99/1963 – **Zakonik o** civilnem postopku, poleg tega pa tudi Izvedbeni odlok št. 543/2005 o sodni upravi in sodnem redu okrožnih, območnih, specializiranih in vojaških sodišč, Zakon št. 311/2001 – **Delovnopравни zakonik**, Zakon št. 595/2003 o dohodnini in Zakon št. 663/2007 o minimalnem dohodku. Sodišče odloči o povračilu dejanskih izdatkov prič in nadomestilu za njihov izgubljeni zaslužek (v skladu s pravili, določenimi v izvedbenem odloku o sodni upravi in sodnem redu).

Nagrade prevajalcem/tolmačem ureja Izvedbeni odlok št. 491/2004 o nagradi in plačilu stroškov in časa izvedencem, tolmačem in prevajalcem. Znesek nagrade se določi po tarifi (fiksna urna postavka za stran prevoda v zadevnem jeziku ali fiksna tarifa za storitev prevajalca/tolmača) ali s pogodbo.

Zato je v večini možnih civilnih postopkov dejansko nemogoče, da bi posameznik, ki ni odvetnik, pravilno predvidel skupne dejanske stroške brez strokovne pomoči.

Vendar lahko strokovnjak (zlasti odvetnik) stranki na podlagi okoliščin njene zadeve da precej natančnejše nasvete o različnih vrstah stroškov, ki lahko zanjo nastanejo v postopku. Kadar je težko predvideti izid postopka, lahko odvetnik stranki svetuje tudi o predvidenih stroških v zvezi z različnimi možnimi izidi postopka, ki bodo v končni fazi odvisni od mnenja in diskrecije sodišča.

Različne vrste stroškov, ki lahko nastanejo v civilnem postopku, urejajo posebni predpisi. Ti predpisi določajo različne načine izračuna nagrad, ki se lahko delijo na dve glavni vrsti: nagrade na podlagi tarife in pogodbene nagrade.

Faza civilnega postopka, v kateri morata stranki plačati fiksne stroške postopka

V skladu z Zakonom št. 71/1992 o sodnih taksah in potrdilih iz kazenske evidence, kakor je bil spremenjen, je treba pred začetkom obravnave plačati le sodno takso.

V skladu z Zakonom št. 99/1963 (Zakonik o civilnem postopku) so stroški postopka poleg sodnih taks zlasti izdatki strank v postopku in njunih odvetnikov. Ti izdatki so:

- izgubljeni zaslužek strank in njunih odvetnikov,
- stroški predložitve dokazov (vključno z nagradami izvedencem),
- stroški notarskih storitev (za opravljanje nalog sodnih komisarjev) in izdatki notarjev,
- nagrade upraviteljem dediščine / izvršiteljem oporok in njihovi izdatki,
- nagrade prevajalcem/tolmačem,
- stroški zastopanja – če stranko zastopa pooblaščen odvetnik, registriran pri **Slovaški odvetniški zbornici**.

Ti stroški se ponavadi plačajo po izdaji sodbe.

Poleg tega so stroški civilnega postopka v veliki meri odvisni od zadeve, ki se obravnava, in diskrecije sodišča (zlasti glede izbire dokazov, ki se izvedejo, in določitve stroškov, ki se povrnejo sodišču ali drugi stranki). Zato je težko predvideti dejanske stroške postopka pred njegovim začetkom.

Fiksni stroški v kazenskem postopku

Fiksni stroški strank v kazenskem postopku

Sodišče ima diskrecijsko pravico, da o stroških v kazenskem postopku odloči ob izdaji sodbe v postopku.

Faza kazenskega postopka, ko je treba plačati fiksne stroške

Vsi stroški v kazenskem postopku se plačajo, ko sodba postane pravnomočna, saj je del te sodbe odločitev o povračilu stroškov postopka (Zakon št. 301/2005 – **Zakonik o kazenskem postopku**).

Fiksni stroški v ustavnosodnih postopkih

Fiksni stroški strank v ustavnosodnih postopkih

Za izračun stroškov zastopanja strank v zadevah pred **slovaškim Ustavnim sodiščem**, ki jim ni mogoče določiti denarne vrednosti, je osnovni znesek tarife za vsako posamezno pravno storitev ena šestina osnovnega zneska izračuna (člen 11 Izvedbenega odloka št. 655/2004 o odvetniških nagradah in plačilu za pravne storitve).

Faza ustavnosodnega postopka, v kateri je treba plačati fiksne stroške

Za ustavnosodne postopke veljajo podobna pravila kot za civilne in kazenske postopke. Uporablja se Zakon št. 99/1963 (Zakonik o civilnem postopku).

Predhodne informacije, ki jih zagotovijo pravni zastopniki

Pravice in obveznosti strank

Člen 18 Zakona št. 586/2003 o pravnih poklicih in spremembi Zakona št. 455/1991 o reguliranih poklicih, kakor je bil spremenjen, določa naslednje:

1. „Pri opravljanju poklica mora vsak odvetnik varovati in uveljavljati pravice in interese stranke ter ravnati po njenih navodilih. Navodila stranke, ki so v nasprotju s splošnimi pravnimi akti, odvetnika ne zavezujejo in odvetnik mora stranko o tem obvestiti na primeren način.
2. Odvetnik mora pri opravljanju poklica ravnati pravično in pošteno ter z ustrežno poklicno skrbnostjo. Dosledno mora uporabljati vse razpoložljive pravne možnosti in znanje, da na najboljši možni način služi interesom svoje stranke. Odvetnik mora zagotoviti, da njegove pravne storitve služijo predvidenemu namenu in da jih opravlja za razumno nagrado.
3. Pri opravljanju poklica mora odvetnik vedno ravnati v skladu z dostojanstvom pravnega poklica in in le-tega ne sme spravljati na slab glas. Odvetnik je zato zavezan upoštevati kodeks ravnanja in interna pravila Odvetniške zbornice.“

Viri informacij o stroških postopka

V katerih jezikih so na voljo informacije o stroških postopka na Slovaškem?

Navedeni predpisi o stroških postopka so objavljeni v slovaški Zbirki zakonov (v skladu s členom 8 **Zakona o Narodnem svetu Slovaške republike št. 1/1993**).

Kje so na voljo informacije o mediaciji?

Mediacija je določena z Zakonom št. 420/2004 o **mediaciji**.

Kje so na voljo podrobnejše informacije o stroških?

Informacije o stroških na spletu

Informacije o stroških so na voljo na spletišču [IGNUM](#), na katerem so zbrani veljavni zakoni ter veljavni in nekdanji veljavni slovaški podzakonski predpisi. Spletišče vodi [Ministrstvo za pravosodje Slovaške republike](#).

Kje so na voljo informacije o povprečnem času trajanja posameznih postopkov?

Te informacije so na voljo v statističnem letopisu [Ministrstva za pravosodje Slovaške republike](#).

Kje so na voljo informacije o povprečnih skupnih stroških posameznih postopkov?

Informacije o povprečnih stroških in nagradah je težko določiti zaradi naslednjih razlogov:

1. ni objavljenih statističnih podatkov;
2. slovaška področna zakonodaja je relativno prilagodljiva in skoraj vedno ponuja možnost dogovarjanja o pogodbeni nagradi /plačilu, kar je odvisno od regije, slovesa pravne pisarne in ostalih posameznikov, ki ponujajo storitve, povezane s sodnimi postopki. Še pomembnejše je, da imajo velik pomen tudi zadeva sama in njena zahtevnost, količina potrebnih dokazov in čas trajanja postopka;
3. poleg tega je celo znesek nagrad, določen po tarifi (znesek nagrad, ki se lahko dodelijo le na koncu postopka v obliki stroškov postopka, odvisne pa so od izida zadeve in diskrecije sodišča), povezan s sodnim postopkom, količino opravljenih storitev in različnimi drugimi dejavniki. Ker ni mogoče določiti povprečnega obsega dela v posameznem pravnem sporu, ni mogoče določiti povprečnih stroškov postopka.

Davek na dodano vrednost

Kako se dobijo te informacije?

Če je sodni izvršitelj prijavljen kot zavezanec za plačilo DDV, se DDV obračuna na njegov izračunani prihodek in stroške (na podlagi člena 196 Zakona št. 233/1995 o sodnih uradnikih in zaplembi premoženja).

Če je odvetnik prijavljen kot zavezanec za plačilo DDV, bodo njegov dohodek in stroški, izračunani na tej podlagi, vsebovali DDV (člen 18(3) **Izvedbenega odloka Ministrstva za pravosodje št. 655/2004** o odvetniških nagradah in plačilu za pravne storitve).

Če je izvedenec, tolmač ali prevajalec prijavljen kot zavezanec za plačilo DDV, izračunane nagrade vsebujejo DDV (člen 16(2) **Izvedbenega odloka Ministrstva za pravosodje št. 491/2004** o nagradi in plačilu stroškov in časa izvedencem, tolmačem in prevajalcem).

Katere stopnje veljajo?

DDV se na sodne takse ne obračuna (Zakon št. 71/1992 o sodnih taksah in potrdilih iz kazenske evidence, kakor je bil spremenjen). Vendar pa se obračuna na stroške mediacije, saj je opravljanje mediacijske dejavnosti poslovna dejavnost, in na stroške arbitraže po 20-odstotni stopnji, če je oseba, ki zaračuna te stroške, prijavljena kot zavezanka za plačilo DDV.

Pravna pomoč

Dohodkovni prag na področju civilnega pravosodja

Dohodkovni prag določa člen 4(i) Zakona št. 327/2005 o zagotavljanju pravne pomoči ljudem v materialni stiski, spremembi Zakona št. 586/2003 o pravnih poklicih in spremembi Zakona št. 455/1991 o reguliranih poklicih (Zakon o poklicih), kakor je bil spremenjen z Zakonom št. 8/2005.

Zadevno besedilo zakona: „Za fizično osebo se šteje, da je v materialni stiski, če prejema socialno ali drugo pomoč za ljudi v materialni stiski, ^{1e)} ali če je njen dohodek enak ali nižji od 1,6-kratnika zneska življenjskega minimuma ²⁾ in če fizična oseba nima sredstev, ki bi ji omogočila plačilo pravnih storitev.” (311,30 EUR)

Dohodkovni prag obdolžencev na področju kazenskega pravosodja

Dohodkovni prag za obdolžence, ki želijo pomoč odvetnika, ki se jim v kazenskem postopku postavi po uradni dolžnosti, ni določen. **Zakonik o kazenskem postopku** (člena 37 in 38) določa primere, v katerih je zastopanje po odvetniku obvezno:

1. Obdolženec mora imeti odvetnika pred začetkom sodnega postopka, če:
 1. je v priporu, prestaja kazen zapora ali je pridržan na opazovanju v zdravstvenem zavodu,
 2. mu je odvzeta ali omejena poslovna sposobnost,
 3. je obdolžen storitve posebej hudega kaznivega dejanja,
 4. je mladoletnik,
 5. je na begu pred organi pregona.
2. Zastopanje po odvetniku je obvezno tudi, če sodišče, državni tožilec ali policijski uradnik pred začetkom postopka meni, da je to potrebno, zlasti zato, ker dvomi, da se je obdolženec sposoben ustrezno zagovarjati.
3. Zastopanje po odvetniku je obvezno tudi v postopku izročitve in v postopku, v katerem se naloži obveznost zaščitnega zdravljenja, razen obveznosti odvajanja od alkohola.

Člen 38 Zakonika o kazenskem postopku določa naslednje:

1. zastopanje po odvetniku je obvezno v postopku izročitve, v katerem sodišče odloči na javni obravnavi, če:
 1. je obsojencu odvzeta ali omejena poslovna sposobnost,
 2. je obsojenec mladoletnik, ki prestaja pogojno kazen in je v času javne obravnave mlajši od 18 let,
 3. je obsojenec v priporu,
 4. obstaja dvom v sposobnost obsojenca, da se ustrezno zagovarja.
2. Obsojenec mora imeti odvetnika v postopku z izrednimi pravnimi sredstvi, če:
 - gre za zadeve iz člena 37(1)(a), (b) ali (c),

- je mladoletnik – v času javne obravnave o izrednem pravnem sredstvu je mlajši od 18 let,
- obstaja dvom v sposobnost obsojenca, da se ustrezno zagovarja,
- se postopek izvaja zoper obsojenca po njegovi smrti.

Dohodkovni prag žrtev na področju kazenskega pravosodja

V skladu s členom 558(1) Zakonika o kazenskem postopku sodišče odloča o povračilu stroškov oškodovancu po pravnomočnosti sodbe.

Drugi pogoji, povezani z dodelitvijo pravne pomoči žrtvam

Vsi pogoji so določeni v Zakonu št. 301/2005 – Zakoniku o kazenskem postopku.

Brezplačni sodni postopki

Obstajata **dve vrsti oprostitev plačila sodnih taks** (člen 4 Zakona slovaškega Narodnega sveta št. 71/1992 o sodnih taksah in potrdilih iz kazenske evidence, kakor je bil spremenjen). Oprostitev plačila sodnih taks velja:

- v posebnih vrstah postopkov (skrbništvo mladoletnikov, opustitev dolžnega postopanja ali nezakoniti posegi upravnih organov, vzajemna dolžnost preživljanja med starši in otroki), ali
- za določene vrste oseb (vložnike v odškodninskem postopku zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni; v postopku za razglasitev nezakonitosti odpovedi delovnega razmerja itd.). Če sodišče vlogi ugodi, je obdolženec dolžan plačati zadevno sodno takso ali del takšne takse, ki ga določi sodišče, razen če je oproščen tudi plačila sodne takse.

V skladu s členom 138 Zakonika o civilnem postopku ima sodišče tudi diskrecijsko pravico, da stranko oprostijo plačila dela ali vseh sodnih taks, če je to upravičeno glede na razmere stranke ter če njen zahtevek ni neresen in če stranka ne uveljavlja ali brani svoje pravice brez očitne možnosti, da bo v zadevi uspela. Vendar lahko sodišče takšno oprostitev v postopku kadar koli prekliče.

V skladu z Zakonom št. 327/2005 o zagotavljanju pravne pomoči ljudem v materialni stiski (oziroma Zakonom o pravni pomoči) **pravna pomoč** pomeni zagotavljanje pravnih storitev osebi, ki je upravičena do pomoči na podlagi tega zakona, kadar uveljavlja svoje pravice, in sicer zlasti v obliki:

- pravnega svetovanja,
- pomoči v izvensodnih postopkih,
- pripravljanja vlog, ki se vložijo pri sodišču,
- pravnega zastopanja v sodnih postopkih,
- opravljanja pravnih dejanj v zvezi z navedenim ter
- plačila vseh s tem povezanih stroškov ali dela takšnih stroškov.

Vendar pa bo zadevna oseba, ki izpolnjuje zahteve za dodelitev pravne pomoči, verjetno oproščena tudi plačila stroškov postopka (vključno s sodnimi taksami). Ni izrecno predpisano, da je oseba, ki je upravičena do pravne pomoči, oproščena tudi plačila sodnih taks. Vendar je zelo verjetno, da bo sodišče takšno osebo oprostilo plačila sodnih taks.

Kdaj mora stranka, ki v postopku ni uspela, plačati stroške stranke, ki je uspela?

Civilni postopek: člen 142 Zakonika o civilnem postopku

Oseba lahko pristojno sodišče zaprosi za oprostitev plačila vseh sodnih taks ali njihovega dela. Sodišče lahko na lastno pobudo odloči, da se stranki, ki je v postopku (v celoti) uspela, povrnejo nujni stroški v postopku (vključno s sodnimi taksami). **V primeru delnega uspeha posamezne stranke v postopku** bo sodišče odločilo, da se vsaki od strank povrne del stroškov postopka, lahko pa odloči tudi, da nobena od strank ni upravičena do povračila stroškov postopka. Vendar lahko sodišče odloči, da se stranki, ki je v postopku delno uspela, povrnejo vsi stroški postopka, če je bila odločitev o znesku plačil, ki naj bi se naložila stranki, odvisna od izvedenskega mnenja ali diskrecijske pravice sodišča, oziroma če je neuspeh povezan s sorazmerno zanemarljivim delom postopka.

Kazenski postopek: člen 557 Zakonika o kazenskem postopku

Če je sodišče odločilo, da se **žrtvi povrne vsaj del stroškov postopka**, je obsojenec žrtvi dolžan povrniti nujne stroške v postopku, skupaj s stroški zastopanja, kadar je bilo zastopanje po odvetniku obvezno.

Čeprav sodišče na lastno pobudo ni odločilo, da se žrtvi povrnejo stroški postopka, pa lahko na zahtevo žrtve in ob upoštevanju okoliščin zadeve odloči, da se žrtvi povrnejo vsi stroški postopka ali njihov del.

Nagrade izvedencem

Izvedbeni odlok Ministrstva za pravosodje št. 491/2004 o nagradi in plačilu stroškov in časa izvedencem, tolmačem in prevajalcem določa zneske nagrad izvedencem. Seznam izvedencev, ki ga upravlja [Ministrstvo za pravosodje Slovaške republike](#), je javno dostopen na spletišču ministrstva. Izvedenec se doda na seznam, če izpolnjuje vse zahteve iz izvedbenega odloka o nagradi izvedencem, tolmačem in prevajalcem.

Nagrado izvedencu morata **sporazumno določiti izvedenec in stranka** (pogodbena nagrada). Če se izvedenec in stranka ne moreta dogovoriti o nagradi, se za določitev zneska uporabijo zadevne določbe tarife.

Treba je omeniti, da se DDV na pogodbeno nagrado obračuna samo, če je prevajalec/tolmač prijavljen kot zavezanec za plačilo DDV.

Nagrada se po tarifi določi na podlagi:

- števila porabljenih ur,
- odstotka osnovne vrednosti spornega zneska v zadevi,
- pavšalnega zneska nagrade na podlagi spornega zneska v zadevi in količine opravljenih storitev.

Slovaške študije primerov

Podrobnejše informacije o stroških postopka na Slovaškem so na voljo v nekaterih posebnih študijah primerov.

Sorodne priloge

[Slovaško poročilo o Študiji o preglednosti stroškov](#)

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.

Zadnja posodobitev: 26/06/2019